אחד זס ואחד זס · דיוה"כ ופרה: שלישי ושביעי · לפרישתו: כהן משורף כו' · לקמיה מפרש טעמיה: בגיבור · ובעינן טהרה מעלייתא והאלה בזמנה וכל יומא ליכא לספוקי שמא היום יום שלישי הוא לטומאתו בשלשה האחרונים כל יומא ויומא ליכא לספוקי מספיקא שהוא שביעי: ור' יוסי סבר סיפר סיפ בגיבור · דלא מחמרי בה אלא למעלת דילפינן ממלואים (ג): פופס כלל נפס לי · בתורת שלישי ושביעי: מביאה בומנס מנוס · דכתי' [במדבר יט] וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ לא בא זה אלא ללמד על הטבילה שהיא ביום השביעי והאלה נמי מקשינן לטבילה להיות מטוה בזמנה הלך כל יומא מזין עליה שמא היום זמנה: לא אמרינן מביאה בומנס מנוס · והתי "וחטאו" דרשינן ליה במסכת קדושין בפ"ג (דף סב·): לא ירחץ · שלא יתחקנו ואחזרה למותחן לת הסם "ואבדתם את שמם" (דברים יב) וסמיך ליה "לא תעשון כן" וגו': מביאה של מנוס · מביאה טהרה שהטבילה הכתוב עליו: כורך עליו גמי · להגין עליו (ג) חוזק שנף המים: וקיימא לן · במסכת שבת (דף קכ:) דבטבילה בזמנה = מטוה' פליגי ר' יוסי סבר = מטה הלכך דלמא לא משכח נמי ושהה מביאתו ליום אחר: לא מקשינן · האלה בזמנה לא מטוה היא וכי כתיב שלישי ושביעי שלא יקדים, ושהה בין האלה לרבנה ימים אבל אם השהה האלה לזמן מרובה ליה לן בה: שזה

מצוה ורבי יוסי סבר לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה וסבר רבי יוסי לא אמרינן טבילה בזמנה = מצוה' ותניא* דרי שהיה שם כתוב על בשרו דרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום הטנופת, "נזדמנה לו טבילה של מצוה כורך עליו גמי וטובל רבי יוסי אומר יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפשף וקיימא לן דבטבילה בזמנה מצוה קא מיפלגי דתנא קמא סבר לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה ורבי יוסי סבר אמרינן טבילה בזמנה = מצוה', אלא דכולי עלמא להני תנאי אמרינן טבילה בזמנה מצוה והכא בהא קמיפלגי רבי מאיר סבר מקשינן הזאה לטבילה ור' יוסי סבר לא מקשינן הזאה לטבילה, ורבי חנינא סגן הכהנים - אי מקיש הזאה לטבילה אפילו כהן ביוה"כ נמי, אי לא מקיש הזאה לטבילה אפי' כהן השורף את הפרה נמי לא? לעולם לא מקיש וכהן השורף את הפרה - מעלה בעלמא, כמאן אולא הא דתנו רבנן אין בין כהן השורף את הפרה לכהן גדול ביום הכפורים אלא שזה

ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת אמרה תורה "על מצחו תמיד" - שלא יסיח דעתו ממנו תפילין שיש בהן אזכרות הרבה על אחת כמה וכמה, ולר"ש דאמר תמיד מרצה והא כתיב "על (ח) מצחו" ונשא "והרוא לקבוע לו מקום הוא דאתא, ורבי יהודה לקבוע לו מקום מנא ליה? נפקא ליה מ"על מצחו", ור"ש נמי תיפוק ליה מ"על מצחו"? אין ה"נ, אלא "על מצחו" ונשא "מאי עביד ליה? אמר לך ראוי למצח מרצה, שאינו ראוי למצח אינו מרצה לאפוקי נשבר הציץ דלא מרצה, ולר' יהודה נשבר הציץ מנא ליה? נפקא ליה "ממצח - מצחו", ור"ש "מצח - מצחו" לא משמע ליה; ונימא הני תנאי כהני תנאי דתניא* אחד זה "ואחד זה" מזין עליו כל "שבעה מכל המאות שהיו שם דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר אין מזין עליו אלא שלישי ושביעי בלבד ר' חנינא סגן הכהנים אומר "כהן השורף את הפרה מזין עליו כל שבעה כה"ג ביוה"כ "אין מזין עליו אלא שלישי ושביעי מאי לאו בהא קא מיפלגי ר"מ סבר טומאה דחויה היא בציבור ור' יוסי סבר טומאה *היתר היא בציבור? ותסברא אי סבר רבי יוסי היתר היא בציבור אלא הני תנאי סברי טומאה דחויה היא בציבור והכא בהא קמיפלגי ר"מ סבר אמרינן טבילה בזמנה מצוה ור' יוסי סבר לא אמרינן טבילה בזמנה = מצוה' ותניא* דרי שהיה שם כתוב על בשרו דרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום הטנופת, "נזדמנה לו טבילה של מצוה כורך עליו גמי וטובל רבי יוסי אומר יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפשף וקיימא לן דבטבילה בזמנה מצוה קא מיפלגי דתנא קמא סבר לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה ורבי יוסי סבר אמרינן טבילה בזמנה = מצוה', אלא דכולי עלמא להני תנאי אמרינן טבילה בזמנה מצוה והכא בהא קמיפלגי רבי מאיר סבר מקשינן הזאה לטבילה ור' יוסי סבר לא מקשינן הזאה לטבילה, ורבי חנינא סגן הכהנים - אי מקיש הזאה לטבילה אפילו כהן ביוה"כ נמי, אי לא מקיש הזאה לטבילה אפי' כהן השורף את הפרה נמי לא? לעולם לא מקיש וכהן השורף את הפרה - מעלה בעלמא, כמאן אולא הא דתנו רבנן אין בין כהן השורף את הפרה לכהן גדול ביום הכפורים אלא שזה

מוכלת בזמנה מביאה של נדה ושל זבה ושל שומרת יום ובפרק בתרא דנדה (דף סז: ושם) אמרינן מכדי אחידנא טולה ספק זבות שוינהו רבנן ליטבליהו ביממא דשבעה משמע שלא היו טובלות ביום בשוס פעם וי"ח פסק כב"ש וב"ה דפרק המפלת (שם דף ו· ושם) דסברי מביאה בזמנה מטוה ולאו ראיה היא מדסברי ב"ש וב"ה הכי שיהא הלכה כן דודאי ר' יוסי בר' יהודה לא פליג עלייהו אלא ס"ל לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה א"כ מלי למימר דהלכתא כר' יוסי ברבי יהודה ומה שעשה רבינו אליהו חזקן זכרונו לברכה בתחרות שלו מביאה בזמנה ועל ארבע גדילים יתר על חזקיה הנזולים מנהגן היה שלא היה מקפיד לכתוב כהלכתן כמו שיסד על סתם נסקלים דנתם ונתחייב הסקלטו ויאמר המלך תלוהו והייט כר"א דפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה:) כל הנסקלין נתלין ודלא כרבנן דאמרי אין נתלה אלא מגדף ועובד עבודה זוכבים ומהא דאמר בשמעתא דכולי עלמא אמרינן מביאה בזמנה מטוה אין להביא ראיה דלא הוה מלי למימר איפכא דכולי עלמא לא אמרינן מביאה בזמנה מטוה דא"כ מאי טעמא דר"מ ועוד ר' יוסי נמי על כרחך סבר מביאה בזמנה מטוה כדשמעינן ליה נבי מי סוטה על בשרו:

מקשינן האלה לטבילה · תימה אמאי פשיט להו מפי דמביאה בזמנה מטוה מהאלה יש לומר משום דכתיב (במדבר יט) והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב ועל כרחך הא דהדר כתיב וחטאו ביום השביעי לאו משום האלה כתיב דהא כתיב כבר ולו משום לאשמועינן האלה בזמנה מטוה ליהדר נמי האלה דג' כדהדר האלה דשביעי אלא על כרחך משום ורחץ אימטריך לאשמועינן דתכף להאלה מביאה ושמע מינה דמביאה בזמנה מטוה ולמאן דליתא ליה מביאה בזמנה מטוה אימא דדרשינן ליה בפרק האומר בקידושין (דף סב. ושם) דקאמר וחטאו ביום השביעי למה לי אימטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי לקדשים אבל בתרומה בחד נמי סגי קא משמע לן והא

ומה לין שאין בו אלא אזכרה אחת · תימה לי ליפרך מה לין שכן הסם הוא בגלגי תאמר בתפילין שכן מחופין עור ולאין לתרן דה"נ כתיב שדי בתפילין בקמטין חדא דלאין זה כתב גמור דדוקא ש"ן של תפילין הלכה למשה מסיני אבל ד' י' לא ועוד בלין ליכא סם המיוחד בן ד' אותיות דתמיר מפי וג"ל דאיכא ק"ו גמור דאורייתא אלא מדרבנן וה"ק הכי נמי דאיכא אומרא מפי בלין כדמפרש מ"מ כיון דאיכא בתפילין לד תאיות זה מפי שם בהן אזכרות הרבה סברא הוא שמן הדין יש לחכמים לתקן למשמש בהן כל שנה: ורבי יוסי סבר עומאה היתר היא בגיבור · תימה לי א"כ גבי פרה אמאי סגי בג' ובשביעי הא לאו קרבן גיבור היא לדחות שבת ועומאה וי"ל דכיון דעטול יום כשר בפרה דכתיב (במדבר יט) והזה הטהור דאמרת טהור כל דהו אם כן מהתם נמי נכשיר כהן השורף הפרה בלא האלה כלל כיון דלא ברור לן דעומאה והא הדין דאפילו שלישי ושביעי לא בעי אלא מעלה בעלמא:

אי סבר רבי יוסי עומאה היתר היא בגיבור האלה כלל למה לי · גבי יוה"כ תימה לי לימא דאיצטריך האלה משום אילו של אהרן הקרב ביוה"כ דכיון דיחיד הוא מהדרינן אטהרה וי"ל הא"מ היכא דנעמא בידו עומאה ודאית כדלעיל *אבל בחשמש בעלמא כי הכא ודאי למאן דמיקל ואמר היתר היא בגיבור לא הוה מצרכי' מידי אפילו בדיחיד כגון אילו של אהרן כיון דחשיב בקרבן ליבור לדחות שבת ועומאה:

וסבר רבי יוסי לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה כו' · לא הוה מלי לשנויי ההיא דלעיל רבי יוסי בר' יהודה היא דסבירא ליה בפרק המפלת (נדה דף כט.) לאו מצוה היא וכה"ג משמי לקמן שילהי מכילתין (דף פח. ושם) וי"ל דכיון דפליג בהדיה ר"מ שמע מינה דרבי יוסי בר חלפתא הוא שהיה חבירו בר פלוגתיה:

דכולי עלמא להני תנאי אמרינן טבילה בזמנה מטוה · ר"ת פסק דטבילה בזמנה לאו מצוה היא אע"ג דאמר בפרק המפלת (נדה דף ל. ושם) שמע מינה אלא שמע מינה טבילה בזמנה מצוה אין הלכה כן אלא כרבי יוסי בר' יהודה דאמר התם דיה טבילה באחרונה שהרי מעשים בכל יום שאין לך מוכלת בזמנה מטבילה של נדה ושל זבה ושל שומרת יום ובפרק בתרא דנדה (דף סז: ושם) אמרינן מכדי אחידנא טולה ספק זבות שוינהו רבנן ליטבליהו ביממא דשבעה משמע שלא היו טובלות ביום בשוס פעם וי"ח פסק כב"ש וב"ה בפרק המפלת (שם דף ל· ושם) דסברי מביאה בזמנה מטוה ולאו ראיה היא מדסברי ב"ש וב"ה הכי שיהא הלכה כן דודאי ר' יוסי בר' יהודה לא פליג עלייהו אלא ס"ל לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה א"כ מלי למימר דהלכתא כר' יוסי ברבי יהודה ומה שעשה רבינו אליהו חזקן זכרונו לברכה בתחרות שלו מביאה בזמנה ועל ארבע גדילים יתר על חזקיה הנזולים מנהגן היה שלא היה מקפיד לכתוב כהלכתן כמו שיסד על סתם נסקלים דנתם ונתחייב הסקלטו ויאמר המלך תלוהו והייט כר"א דפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה:) כל הנסקלין נתלין ודלא כרבנן דאמרי אין נתלה אלא מגדף ועובד עבודה זוכבים ומהא דאמר בשמעתא דכולי עלמא אמרינן מביאה בזמנה מטוה אין להביא ראיה דלא הוה מלי למימר איפכא דכולי עלמא לא אמרינן מביאה בזמנה מטוה דא"כ מאי טעמא דר"מ ועוד ר' יוסי נמי על כרחך סבר מביאה בזמנה מטוה כדשמעינן ליה נבי מי סוטה על בשרו:

מקשינן האלה לטבילה · תימה אמאי פשיט להו מפי דמביאה בזמנה מטוה מהאלה יש לומר משום דכתיב (במדבר יט) והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב ועל כרחך הא דהדר כתיב וחטאו ביום השביעי לאו משום האלה כתיב דהא כתיב כבר ולו משום לאשמועינן האלה בזמנה מטוה ליהדר נמי האלה דג' כדהדר האלה דשביעי אלא על כרחך משום ורחץ אימטריך לאשמועינן דתכף להאלה מביאה ושמע מינה דמביאה בזמנה מטוה ולמאן דליתא ליה מביאה בזמנה מטוה אימא דדרשינן ליה בפרק האומר בקידושין (דף סב. ושם) דקאמר וחטאו ביום השביעי למה לי אימטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי לקדשים אבל בתרומה בחד נמי סגי קא משמע לן והא

תוספות ישנים

תפילין שיש בהן אזכרות הרבה · ותיה למה לי משמע דלא יסן בהן שמא יפיח בהן בשבת פ' בתר מומין (דף מט. ע"ש) א) היפוח ליה מאוס היכא דעשה דהכא וי"ל דסיינו נמי משמע היכא דעשה דהכא לא נמי אומר הר"ר אלחנן דמשמע דהיכא דעשה לא שייך אלא כשהוא נישר: נשבר אלעזר מיל · ותיה מהאי ליטמא גופיה דעל מלמו וכשא וי"ל דה"ק בשבר הגיע מכ"ל דמעיקרא הי"ל לאוקמא קרא אשבר ולא לאינו על מלמו דאינו מרגה: ותסברא אי ר"י סבר הוהרה היא בגיבור האלה כלל למה לי · ותיה דילמא משום אילו של אהרן כדאמרן לעיל וי"ל דמעלה של האלה אין לו לעשות בשביל קרבן יחיד · רב אלעזר · ופ"ז דקא לי כמו שבשבל מעלת פרישה בשביל אילו של אהרן א"כ גם מעלת האלה היה להם לעשות כמו שאמרת למעלה דנין פר ואיל אלו וכו' ואם אינו אלו לא היה פטון פרישה היה לו לומר דנין פר אלו מפר אלו גרידא ועוד הא כמלמינו במילואים אלא היה פרישה בשביל אילו של אהרן כמו בשביל אחרים ועוד מדקאמר ר"י אלעזר אינו משמע דקא דמדאורייתא קאמר ולא למעלה וא"כ אימטריך האלה בשביל אילו של אהרן וי"ל כדמשמע לקמן פרק הוליאו (דף כ.) דדחיית עומאה תלוי בקביעות זמן ולא בגיבור ויחיד וכיון דמדאורייתא עומאה דוחה כמו קבע זמן בגון אילו אין לאחרים לעשות מעלת האלה ופרישה דעומאה מת לרב אחליפא דלעיל בשבילו ועוד דר"י משמע דקאמר אפילו מדאורי' מדקאמר אלישי ושביעי משמע בתורת אלישי ושביעי ולשון הקומדים מסיימי גם כאן ונם למעלה ודוק ותשכח ריל מש"ה: לא יחקן · בפרק כל כתבי (דף קכ:) מסקינן טעמא משום שאסור לעמוד בפני הסם שרוח אבל משם לא תעשון לא תאריון נרמה ולא כפירוש הקונטרס: ורבי יוסי סבר לא מקשינן האלה לטבילה · ומאחר שלא הוה גם טבילה לא יעשה אלא ביום האלה דתניא בספרי וכבס בגדיו ורחץ במים אלא הקדים טבילה להאלה לא עבה ולא כלום והא דתנן במסכת פרה (פי"ב מי"ל) עבל האוזב ביום והזה בלילה בלילה והזה ביום פסול אבל האלה עצמו מועל בלילה ומה ביום כו' אוב"ת דהיינו טבילה שהיו עוסקין לפני האלה כדי לקבל אותה בשהכה כדאמרינן בפרק

ירושלמי (מי חטאות) ריש בכין דאורן אות ובנה בגדיו (קראת יוב) מה' מנאות אות כו ג' אמיר ולבני כן אות רן ג' יוד

מבנה

ג טבילות בפסר מה' הנאות הנאות

יז א מיי' פ"ב מהלכות פרה אדומה הלכה ד:

יח ב מיי' פ"ח מהלכות עבודת יום"כ הי"ד:

יט ג סוס"ע י"ד סימן קנ: סעיף ב:

כ ד ה מיי' פ"ו מהלכות יסודי התורה הלכה ו ומגן עמון ג:

א) כדברי רבא אינו מפורש שם דלא יסן שמא יפיח· ופ"ש כתו' ופ' בש"י ותוס' ל"ל כאן אי שמא יפיח ומקשי בין לרבא ובין לאביי ומני· ולבני מתרוצים מ"ש גם שמא יפיח כי אין לך היסח הדעת גדול מאם אין נושב אלי.